

Предлагачи : Група пратеници

**ПРЕДЛОГ НА ЗАКОН
ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ЕНЕРГЕТИКА
ПО СКРАТЕНА ПОСТАПКА**

Скопје, јули 2024 година

Датум на поднесување: 05. 07. 2024			
Свој реден број	Број на предмет	Свој реден број	Број на предмет
08	338311		

ДО
ПРЕТСЕДАТЕЛОТ НА СОБРАНИЕТО
НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА

Врз основа на член 71 став 1 од Уставот на Република Северна Македонија и членовите 139, 144 и 175 од Деловникот на Собранието на Република Северна Македонија, Ви поднесуваме Предлог на законот за изменување и дополнување на Законот за енергетика, по скратена постапка.

ПРАТЕНИЦИ:

Бојан Стојаноски
Ели Јановска
Марија Митева
Драгана Бојковска
Ладина Стојаноска

В О В Е Д

I. ОЦЕНА НА СОСТОЈБИТЕ ВО ОБЛАСТА ШТО ТРЕБА ДА СЕ УРЕДИ СО ЗАКОНОТ И ПРИЧИНИ ЗА ДОНЕСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ

За да се создаде ефективна законска рамка за соработка, меѓусебно известување и координација на активностите на надлежните органи со соодветните институции на Енергетската заедница, особено во однос на обврските за известување за сигурноста во снабдувањето, координирано постапување во кризни состојби, известување за наметнување и следење на исполнувањето на обврските за обезбедување на јавна и универзална услуга и координирани активности во врска со функционирањето и развојот на регионалните пазари на енергија и за да се реализираат зацртаните стратешки цели во областа на енергетиката и барањата согласно Директивите и Регулативите кои Република Македонија се обврза да ги инкорпорира во националното законодавство, во 2018 година се донесе Законот за енергетика (*).

Со Законот за енергетика(*) се уредуваат целите и начинот на спроведување на енергетската политика; изградбата на енергетски објекти; статусот и надлежноста на Регулаторната комисија за енергетика, водни услуги и услуги за управување со комунален отпад на Република Северна Македонија; пазарите на електрична енергија, природен гас, топлинска енергија, како и пазарот на сурова нафта, нафтени деривати и горива за транспорт; начинот и постапката за утврдување и исполнување на обврските за обезбедување на јавна услуга на пазарите за електрична енергија, природен гас и топлинска енергија, како и правата и обврските на потрошувачите на енергија и корисниците на енергетските системи; начинот и условите за поттикнување на користењето на обновливите извори на енергија и други прашања од областа на енергетиката.

Заради поефикасно функционирање на органите на државната управа и прилагодување на современите потреби во некои области, меѓу кои и во енергетиката, минералните сировини и рударството, се пристапи кон измена и дополнување на Законот за организација и работа на органите на државната управа, со кој се основаше ново Министерство за енергетика, рударство и минерални сировини.

Надлежностите на ова министерство во системот на организацијата на органите на државната управа согласно Законот за организација и работа на органите на државната управа се вршење на работите кои се однесуваат на:

- енергетиката, енергетската политика и планирањето на развојот во областа на електрична енергија, природен гас, нафта и деривати на нафта, топлотна енергија и термални води, како и други видови на енергија и нивна експлоатација;
- снабдувањето со енергија;
- спроведувањето на постапки за селекција и именување на органите на раководење, управување и надзор во правните лица од областа на енергетиката во целосна или доминантна државна сопственост;
- стратегијата и политиката за енергетска безбедност;
- рационалната употреба на енергијата и енергетска ефикасност, обновливи извори на енергија;
- координацијата на работата и реализација на енергетските инвестиции;
- рударството, стратегија и политика за развој на рударството;

- експлоатацијата на минерални суровини и геолошки ресурси;
- геолошките истражувања и истражувања поврзани со експлоатација на минерални суровини;
- изработката на програма за истражувачки работи од областа на основните геолошки истражувања поврзани со одржливото користење на ресурсите;
- надзорот од негова надлежност и
- други работи утврдени со закон.

Заради конзистентност на правниот систем и доследна примена на законските одредби во однос на надлежностите на ова министерство утврдени во новиот член 20-а од Законот за изменување и дополнувања на Законот за организација и работа на органите на државната управа („Службен весник на Република Северна Македонија“ број 121/24), потребно е законски интервенции односно усогласување на овие одредби со одредбите на постојни закони со кои се уредува ова област.

Дополнително обврска од членот 30 од овој закон наметна должност државните органи во рок од шест месеци од денот на влегувањето во сила на законот да ги усогласат посебните закони со кои се уредуваат основањето, работите, надлежностите и другите општи акти со одредбите од Законот за изменување и дополнувања на Законот за организација и работа на органите на државната управа („Службен весник на Република Северна Македонија“ број 121/24).

Од овие причини и заради доследност и усогласување на посебните закони со органскиот закон за организација и работа на органите на државната управа се предлага измената и дополнувањето на овој закон.

II. ЦЕЛИ, НАЧЕЛА И ОСНОВНИ РЕШЕНИЈА НА ПРЕДЛОГОТ НА ЗАКОН

Со Предлог на законот за изменување и дополнување на Законот за енергетика се врши усогласување со одредбите од Законот за изменување и дополнувања на Законот за организација и работа на органите на државната управа („Службен весник на Република Северна Македонија“ број 121/24)

III. ОЦЕНА НА ФИНАНСИСКИТЕ ПОСЛЕДИЦИ ОД ПРЕДЛОГОТ НА ЗАКОН ВРЗ БУЏЕТОТ И ДРУГИТЕ ЈАВНИ ФИНАНСИСКИ СРЕДСТВА

Предлогот на законот не предизвикува финансиски импликации врз Републичкиот буџет.

IV. ПРОЦЕНА НА ФИНАНСИСКИТЕ СРЕДСТВА ПОТРЕБНИ ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ И НАЧИНОТ НА НИВНОТО ОБЕЗБЕДУВАЊЕ, КАКО И ПОДАТОЦИ ЗА ТОА ДАЛИ СПРОВЕДУВАЊЕТО НА ЗАКОНОТ ПОВЛЕКУВА МАТЕРИЈАЛНИ ОБВРСКИ ЗА ОДДЕЛНИ СУБЈЕКТИ

За спроведување на предложениот закон не се потребни дополнителни финансиски средства од Републичкиот буџет.

V. СКРАТЕНА ПОСТАПКА ЗА ДОНЕСУВАЊЕ НА ПРЕДЛОГ НА ЗАКОН

Врз основа на членот 175 алинеја 1 од Деловникот на Собранието на Република Северна Македонија, предлагаме Собранието по Предлог на законот за изменување и дополнување на Законот за енергетика да расправа по скратена постапка.

ПРЕДЛОГ НА ЗАКОН
ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ЕНЕРГЕТИКА

Член 1

Во Законот за енергетика (*) („Службен весник на Република Македонија“ број 96/18 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ број 96/19, 236/22 и 134/24), во член 9 во ставот (2) зборовите: „надлежно за работите од областа на енергетиката“ се заменуваат со зборовите: „за енергетика, рударство и минерални суровини“.

Член 2

Во член 172-а во ставот (4) по зборот „средина“ запирката и зборовите: „Агенцијата за енергетика“ се бришат.

Член 3

Во член 181 во ставот (2) зборовите: „Агенцијата за енергетика“ се заменуваат со зборот „Министерството“.

Член 4

Насловот на членот 184 се менува и гласи :
„Надежност на Министерството во областа на обновливи извори на енергија“

Член 5

Во член 184 во ставот (1) зборовите: „Агенцијата за енергетика“ се заменуваат со зборот „Министерството“.

Во ставот (2) зборовите: „Агенцијата за енергетика“ се заменуваат со зборот „Министерството“.

Член 6

Во член 191 во ставот (12) во првата реченица зборовите: „Агенцијата за енергетика“ се заменуваат со зборот „Министерството“.

Во втората реченица зборовите: „Агенцијата за енергетика е должна“ се заменуваат со зборовите: „Министерството е должно“.

Во ставот (13) зборовите: „Агенцијата за енергетика“ се заменуваат со зборот „Министерството“.

Член 7

Во член 194-а во ставот (3) зборовите: „Агенцијата за енергетика“ се заменуваат со зборот „Министерството“.

Член 8

Во член 195 став (1) точка 2) зборовите : „техничка инспекција“ се заменуваат со зборовите: „енергетика, рударство и минерални суровини“.

Член 9

Во членот 199 став (6) зборовите: „ за економија“ се бришат.

Член 10

Во член 200 во ставот (3) зборовите : „техничка инспекција“ се заменуваат со зборовите: „енергетика, рударство и минерални суровини“.

Член 11

Во член 201 во ставот (2) зборовите : „техничка инспекција” се заменуваат со зборовите: „енергетика, рударство и минерални сировини”.

Во ставот (3) зборовите : „техничка инспекција” се заменуваат со зборовите: „енергетика, рударство и минерални сировини”.

Во ставот (4) зборовите : „техничка инспекција” се заменуваат со зборовите: „енергетика, рударство и минерални сировини”.

Во ставот (7) зборовите : „техничка инспекција” се заменуваат со зборовите: „енергетика, рударство и минерални сировини”.

Во ставот (9) зборовите : „техничка инспекција” се заменуваат со зборовите: „енергетика, рударство и минерални сировини”.

Во ставот (10) зборовите : „техничка инспекција” се заменуваат со зборовите: „енергетика, рударство и минерални сировини”.

Член 12

Во член 206 ставот (2) се брише.

Ставовите (3), (4), (5), (6), (7) и (8) стануваат ставови (2), (3), (4), (5), (6) и (7).

Член 13

Во членот 208 став (1) во вovedната реченица зборовите: „став (3)” се заменуваат со зборовите: „став (2)”.

Член 14

Во членот 208 –а став (1) зборовите: „ставови (4), (5), (6) и (7)” се заменуваат со зборовите: „ставови (3), (4), (5) и (6)”.

Член 15

Во членот 209 став 1 зборовите : „техничка инспекција” се заменуваат со зборовите: „енергетика, рударство и минерални сировини”.

Член 16

Во членот 212 став (1) зборовите : „техничка инспекција” се заменуваат со зборовите: „енергетика, рударство и минерални сировини”.

Во ставот (5) зборовите : „техничка инспекција” се заменуваат со зборовите: „енергетика, рударство и минерални сировини”.

Во ставот (6) зборовите : „техничка инспекција” се заменуваат со зборовите: „енергетика, рударство и минерални сировини”.

Член 17

Подзаконски акти донесени согласно Законот за енергетика (*) („Службен весник на Република Македонија“ број 96/18 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ број 96/19, 236/22 и 134/24) до денот на влегувањето во сила на овој закон, ќе се усогласат со одредбите од овој закон најдоцна шест месеци од денот на влегување во сила на овој закон.

Член 18

Овој закон влегува во сила со денот на објавувањето во „Службен весник на Република Северна Македонија“.

О Б Р А З Л О Ж Е Н И Е

I. ОБЈАСНУВАЊЕ НА СОДРЖИНАТА НА ОДРЕДБИТЕ ОД ПРЕДЛОГОТ НА ЗАКОНОТ

Предлог на законот за изменување и дополнување на Законот за енергетика содржи 18 члена.

Со членовите 2,3,4,5,6 и 7 се врши замена на зборовите Агенција за енергетика со зборовите министерство, со што надлежноста на министерството надлежно за работите од областа на енергетиката се усогласува со Законот за изменување и дополнувања на Законот за организација и работа на органите на државната управа („Службен весник на Република Северна Македонија“ број 121/24).

Со членот 12 се брише одредбата од ставот 2 на членот 206, која во постојната содржина е беспредметна со останатото усогласување на текстот на законот и се врши номотехничко пренумерирање на ставовите.

Со членовите 8,10,11,15 и 16 се врши усогласување со членот 28 став 1 точка 10 Законот за изменување и дополнувања на Законот за организација и работа на органите на државната управа („Службен весник на Република Северна Македонија“ број 121/24), во кој е уредено дека Државниот инспекторат за техничка инспекција продолжува да работи како Државен инспекторат за енергетика, рударство и минерални сировини како орган во состав на Министерството за енергетика, рударство и минерални сировини.

Во членовите 1, 9, 13 и 14 се врши номотехничко усогласување на одредбите од законот.

Членот 17 уредува дека подзаконски акти донесени согласно Законот за енергетика (*) („Службен весник на Република Македонија“ број 96/18 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ број 96/19, 236/22 и 134/24) до денот на влегувањето во сила на овој закон, ќе се применуваат до донесувањето на нови согласно одредбите на овој закон, кои ќе треба да бидат донесени најдоцна шест месеци од денот на влегувањето во сила на законот.

Влегувањето во сила е уредено во членот 18.

II. МЕЃУСЕБНАТА ПОВРЗАНОСТ НА РЕШЕНИЈАТА СОДРЖАНИ ВО ПРЕДЛОЖЕНАТА ОДРЕДБА

Решенијата содржани во предложените одредби се меѓусебно поврзани и чинат правна целина.

III. ПОСЛЕДИЦИ ШТО ЌЕ ПРОИЗЛЕЗАТ ОД ПРЕДЛОЖЕНИТЕ РЕШЕНИЈА

Со предложениот закон ќе се овозможи конзистентност на правниот систем и доследна примена на законските одредби во однос на надлежностите на Министерство за енергетика, рударство и минерални сировини утврдени во новиот член 20-а од Законот за изменување и дополнувања на Законот за организација и работа на органите на државната управа („Службен весник на Република Северна Македонија“ број 121/24) .

ТЕКСТ НА ОДРЕДБИТЕ ОД ЗАКОНОТ ЗА ЕНЕРГЕТИКА (*),
КОИ СЕ МЕНУВААТ И ДОПОЛНУВААТ

Известувања за сигурност во снабдување

Член 9

(1) Регулаторната комисија за енергетика го следи исполнувањето на обврските за обезбедување на сигурност во снабдувањето од страна на вршителите на регулирани енергетски дејности и во годишниот извештај за работа од член 36 од овој закон наведува информации што се однесуваат на:

- 1) оперативна сигурност на работењето на системите;
- 2) рамнотежа помеѓу понудата и побарувачката на пазарите за енергија во текот на извештајниот период;
- 3) нивоата на очекуваната побарувачка на енергија и предвидените дополнителни капацитети со кои се обезбедува сигурност во снабдување, а кои се во изградба или чија изградба се планира во наредните пет години;
- 4) мерки за справување со неможноста за покривање на врвната побарувачка од страна на еден или повеќе снабдувачи и можностите за обезбедување на сигурност во снабдувањето со енергија во периодот од пет до десет години по годината за која се изготвува извештајот и
- 5) можните инвестиции во интерконективни капацитети во наредните пет години.

(2) Министерството надлежно за работите од областа на енергетиката (во натамошниот текст: Министерство), најдоцна до 31 јули секоја втора година, изготвува и објавува извештај за сигурноста во снабдувањето со електрична енергија, којшто го доставува до Секретаријатот на Енергетската заедница во кои се наведуваат податоци што се однесуваат на:

- 1) рамнотежата помеѓу понудата и побарувачката на пазарот на електрична енергија во Република Македонија;
- 2) нивото на очекуваната идна побарувачка и предвидените дополнителни капацитети што се во изградба или се планирани да се градат;
- 3) квалитетот и нивото на одржувањето на мрежите;
- 4) мерките за покривање на врвната потрошувачка и решавање на недостатоците кај еден или повеќе потрошувачи;
- 5) начела за управување со загушувањата, во согласност со овој закон и прописите донесени врз основа на овој закон;
- 6) сите постоечки електропреносни водови, сите планирани електропреносни водови во период од следните десет години, како и сите тековни активности за изградба на нови електропреносни водови планирани за изградба во следниве пет години;
- 7) очекуваните трендови на производството, снабдувањето, прекуграничната размена и потрошувачката на електрична енергија и мерките за управување со побарувачката и
- 8) националните, регионалните, европските и глобалните цели за одржлив развој во согласност со обврските на Република Македонија преземени со ратификуваните меѓународни договори.

(3) Министерството, најдоцна до 31 јули секоја година изготвува и објавува извештај за сигурноста во снабдувањето со природен гас, кој го доставува до Секретаријатот на Енергетската заедница во кој се наведуваат податоци што се однесуваат на:

- 1) рамнотежата помеѓу понудата и побарувачката на пазарот на природен гас во Република Македонија;
- 2) нивото на очекуваната идна побарувачка и расположливите резерви на природен гас;

- 3) предвидените дополнителни капацитети што се планираат да се изградат или чија изградба е во тек;
- 4) квалитетот и нивото на одржувањето на мрежите;
- 5) мерките за покривање на врвната потрошувачка и решавање на недостатоците кај еден или повеќе потрошувачи;
- 6) влијанието на мерките кои се преземаат заради обезбедување сигурност во снабдувањето со природен гас врз конкуренцијата и врз положбата на различните учесници на пазарот на природен гас;
- 7) времетраењето на договорите за долгорочно снабдување со природен гас склучени со друштва основани и регистрирани во Република Македонија, а особено нивното преостанато времетраење, врз основа на информации обезбедени од страна на соодветните друштва, со исклучок на деловно чувствителни информации;
- 8) степенот на ликвидност на пазарот на гас;
- 9) определување и исполнување на стандардите за сигурност во снабдувањето за одделни категории потрошувачи и
- 10) мерки за обезбедување на соодветни механизми за поддршка на нови инвестиции во системите за пренос и дистрибуција на природен гас, во согласност со одредбите од овој закон.

Индикативен план за изградба на капацитети за производство на електрична енергија од обновливи извори на енергија

Член 172-а

(1) Врз основа на одобрените план за развој на електропреносниот систем и план за развој на електродистрибутивниот систем како и податоците добиени од надлежните институции од ставот (4) на овој член, Владата, на предлог на Министерството, секоја година донесува Индикативен план за изградба на капацитети за производство на електрична енергија од обновливи извори на енергија (во натамошниот текст: „Индикативен план“).

(2) Владата до 31 декември во тековната година, го донесува Индикативниот план за наредната година, со проекција за следните две години.

(3) Индикативниот план особено содржи податоци за:

1) технологиите за производство на електрична енергија за коишто постапката за изградба може да започне во периодот за којшто се однесува Индикативниот план;

2) вкупната инсталирана моќност, по региони, којашто може да се приклучи на електропреносниот систем, односно електродистрибутивниот систем и

3) извештај за реализација на Индикативниот план за претходната година.

(4) За потребите на изработка на Индикативниот план, на барање на Министерството, најдоцна до 31 октомври во тековната година, податоци доставуваат Регулаторната комисија за енергетика, министерството надлежно за вршење на работите од областа на земјоделството, министерството надлежно за вршење на работите од областа на уредување на просторот, министерството надлежно за вршење на работите од областа на животната средина, Агенцијата за енергетика и Заедницата на единиците на локалната самоуправа на Република Северна Македонија.

(5) Министерот со правилник ги пропишува:

1) формата и содржината на Индикативниот план;

2) формата и содржината на извештајот за реализација на Индикативниот план за претходната година;

3) податоци потребни за изработка на Индикативниот план, како и начинот и роковите за нивно доставување од институциите од ставот (4) на овој член.

Лиценцирање на инсталатери

Член 181

(1) Инсталирање котли и печки на биомаса, фотонапонски системи, сончеви термални системи, плитки геотермални системи и топлински пумпи врши инсталатер на којшто, врз основа на посетена обука, положен испит и поднесено барање, Министерството му издало лиценца за инсталатер, којшто е со важност од пет години.

(2) Агенцијата за енергетика, по пат на јавен повик, врши избор на правно лице за спроведување обуки за инсталатери за период од три години, коешто ги исполнува условите во однос на:

1) минималниот број на вработени или ангажирани стручни лица и нивното образование и работно искуство;

2) просторот за спроведување на обука;

3) потребната техничка опрема и

4) методологијата за организација на обуката.

(3) Министерството ја признава секоја лиценца или сертификат на инсталатерите од ставот (1) на овој член издаден од друга држава во согласност со обврските на Република Македонија преземени со ратификуваните меѓународни договори.

(4) Министерството воспоставува и води регистар на лиценцирани инсталатери кој го објавува на својата веб страница.

(5) Министерот со правилник ги пропишува:

1) програмите за обука и полагање стручен испит за стекнување лиценца за инсталирање на опремата и уредите од ставот (1) на овој член;

2) критериумите и постапката за лиценцирање на инсталатерите;

3) постапката за признавање на лиценца или сертификат на инсталатери издаден од друга држава и потребната документација;

4) формата, содржината и начинот на водење на регистарот на лиценцирани инсталатери.

5) поблиските услови кои треба да ги исполнуваат правните лица кои спроведуваат обуки за инсталатери, како и начинот на нивен избор;

6) постапката за полагање на испитот и

7) начинот на продолжување на важноста на лиценцата.

(6) Испитот се состои од писмен и устен дел со практична работа, при што писмениот дел од испитот технички го спроведува правно лице регистрирано во Централниот регистар на Република Северна Македонија, избрано од Владата, во постапка во согласност со прописите од областа на јавните набавки, додека усниот дел од испитот го спроведува комисија од најмалку три, а најмногу пет члена од редот на вработените во Министерството и надворешни стручни лица, во зависност од видот и карактеристиките на опремата и уредите за обновливи извори на енергија, која ја формира министерот.

(7) Надоместоците за учество на обука за инсталатери, како и трошоците за полагање на испитот се на товар на кандидатот за инсталатер и се приход на Министерството.

(8) На членовите на комисијата која го спроведува усниот дел од испитот со практична работа им следува надоместок за извршената работа, кој треба да биде соодветен на обемот и сложеноста на работата и не повисок од една третина од просечната месечна нето плата исплатена во Република Северна Македонија во претходната година, објавена од Државниот завод за статистика. Надоместокот го определува министерот, а средствата се обезбедуваат од Буџетот на Република Северна Македонија.

(9) Висината на надоместоците за учество на обука за инсталатери, како и трошоците за полагање на испитот се определуваат според просторните и

материјалните услови за спроведување на обуката, трошоците за ангажирање стручни лица за спроведување на обуките и испитите и другите трошоци потребни за спроведување на обуката се пропишуваат со тарифник, кој го донесува министерот.

Надлежност на Агенцијата за енергетика

Член 184

(1) Агенцијата за енергетика:

1) донесува решение за одобрување на мерење на потенцијалот на ветерот за производство на електрична енергија;

2) донесува решение за упис во регистарот на електроцентрали кои произведуваат електрична енергија од обновливи извори на енергија;

3) издава потврда дека електроцентралата која произведува електрична енергија од обновливи извори е изградена и дека ги исполнува условите утврдени со овој закон и прописите донесени врз основа на овој закон.

(2) Агенцијата за енергетика води:

1) регистар на електроцентрали кои произведуваат електрична енергија од обновливи извори на енергија;

2) евиденција на издадени одобренија за мерење на потенцијалот на ветерот за производство на електрична енергија .

Стекнување на право на користење повластена тарифа

Член 191

(1) Регулаторна комисија за енергетика донесува правилник за повластени производители коишто користат повластена тарифа, во кој особено се пропишува:

1) начинот и постапката за донесување на решение за привремен статус на повластен производител;

2) начинот и постапката за донесување на решение за стекнување на статус на повластен производител;

3) начинот и постапката за донесување на одлука за користење на повластена тарифа;

4) начинот и постапката за престанок на решението за стекнување на привремен статус на повластен производител, односно статус на повластен производител и за престанок на одлуката за користење на повластена тарифа.

5) рокот во кој електроцентралата треба да биде пуштена во употреба;

6) формата и содржината на решенијата од точките 1) и 2) на овој став и одлуката од точката 3) на овој став и

7) формата, содржината и начинот на водење на регистарот на повластени производители кои користат повластена тарифа.

(2) Регулаторна комисија за енергетика води Регистар на повластени производители кои користат повластена тарифа и го објавува на нејзината веб страница.

(3) Заинтересираната страна доставува барање за донесување на решение за стекнување на привремен статус на повластен производител до Регулаторната комисија за енергетика и со барањето ја доставува потребната документација пропишана со правилникот од ставот (1) на овој член.

(4) Ако се исполнети условите за стекнување на статус на повластен производител кој има право да користи повластена тарифа, утврдени со уредбата и одлуката од членот 187 од овој закон, Регулаторната комисија за енергетика, во рок од 30 дена од денот на доставување на барањето, носи решение за стекнување на привремен статус на повластен производител и го запишува во Регистарот на повластени производители кои користат повластена тарифа. Во решението се пропишува и рок во кој електроцентралата треба да биде пуштена во употреба.

(5) Регулаторната комисија за енергетика по барање на носителот на решението од ставот (4) на овој член може да ја продолжи важноста на решението за стекнување на привремен статус на повластен производител заради продолжување на рокот за пуштање на електроцентралата во употреба, на начин и во постапка утврдени во правилникот од ставот (1) на овој член.

(6) Регулаторната комисија за енергетика по службена должност ја продолжува важноста на решението за стекнување на привремен статус на повластен производител ако на повластениот производител му е издадена лиценца за вршење на енергетска дејност производство на електрична енергија, до донесување на решение за стекнување на статус на повластен производител и одлука за користење на повластена тарифа на електрична енергија на начин и во постапка утврдени во правилникот од ставот (1) на овој член.

(7) Носителот на решението за стекнување на привремен статус на повластен производител е должен до Регулаторната комисија за енергетика да достави доказ за поднесено известување за започнување на изградбата на електроцентралата согласно со прописите од областа на градењето.

(8) Регулаторната комисија за енергетика носи решение за престанок на решението за стекнување на привремен статус на повластен производител и ја брише електроцентралата од Регистарот на повластени производители кои користат повластена тарифа, ако:

- носителот на решението за стекнување на привремен статус на повластен производител не ја започнал изградбата во рокот утврден со прописите од областа на градењето или

(9) - електроцентралата не е пуштена во употреба во роковите утврдени со решението од ставовите (4) и (5) на овој член.

(10) Повластените производители ја користат повластената тарифа според условите што важеле на денот на донесувањето на решението од ставот (4) на овој член.

(11) Лицето на кое му е издадено решението од ставот (4) на овој член, за да стекне статус на повластен производител и да користи повластена тарифа, до Регулаторната комисија за енергетика доставува барање за издавање на решение за стекнување на статус на повластен производител и барање за користење на повластена тарифа на електрична енергија.

(12) Во постапката за донесување на решение за стекнување на статус на повластен производител и одлука за користење на повластена тарифа, Регулаторната комисија за енергетика до Агенцијата за енергетика поднесува барање за издавање на потврда дека електроцентралата е изградена и ги исполнува условите и инсталираната моќност утврдени со уредбата од членот 187 од овој закон. Агенцијата за енергетика е должна да ја издаде потврдата во рок од 15 дена од денот на поднесувањето на барањето.

(13) Ако Агенцијата за енергетика потврди дека електроцентралата ги исполнува условите и инсталираната моќност утврдени со уредбата од членот 187 од овој закон и е пуштена во употреба во роковите утврдени со решението од ставовите (4) и (5) на овој член, а и барателот поседува лиценца за вршење на енергетска дејност производство на електрична енергија за електроцентралата за која се бара статус на повластен производител, Регулаторната комисија за енергетика носи решение за стекнување на статус на повластен производител и одлука за користење на повластена тарифа на електрична енергија, со што повластениот производител кој користи повластена тарифа се стекнува со сите права и обврски што произлегуваат од овој закон.

(14) Статусот повластен производител и правото на користење повластена тарифа може да се пренесат на друго лице на коешто му е

пренесена лиценцата за вршење дејност производство на електрична енергија во согласност со членот 39 од овој закон.

(15) Носителот на решението од ставовите (4) и (12) е должен да ја извести Регулаторната комисија за енергетика за настанатите промени во рокови и на начин утврдени во прописот од ставот (1) на овој член.

(16) Решенијата и одлуките што ги носи Регулаторната комисија за енергетика согласно со ставовите (4), (5), (8) и (12) на овој член се објавуваат во „Службен весник на Република Македонија“.

Потрошувач - производител

Член 194-а

(1) Потрошувачот на електрична енергија кој ги исполнува условите од правилникот од членот 185 од овој закон може да изгради постројка за производство и складирање на електрична енергија од обновлив извор на енергија, при што произведената електрична енергија да ја користи за сопствена потрошувачка, а вишокот на произведена електрична енергија да ја предава во електродистрибутивна мрежа (во натамошниот текст: потрошувач - производител).

(2) По барањето од потрошувачот - производител, снабдувачот кој го снабдува со електрична енергија е должен да го склучи договорот за снабдување со електрична енергија и предавање на вишокот произведена електрична енергија во електродистрибутивна мрежа, како и да води евиденција и да обезбедува податоци за склучените договори.

(3) Агенцијата за енергетика како контакт точка за потрошувач - производител обезбедува информации и совети за правата и обврските на потрошувачот - производител и снабдувачите.

Член 195

(1) Корисникот на енергетскиот систем, е должен:

1) да ги користи и управува своите енергетски објекти, уреди или инсталации во согласност со овој и друг закон, другите прописи и соодветните мрежни правила и да не ги загрозува животот и здравјето на луѓето, животната средина и имотот;

2) да ги отстрани во определениот рок недостатоците на неговите енергетски објекти, уреди или инсталации утврдени од Државниот инспекторат за техничка инспекција;

3) да не врши приклучување на својот објект, уред или инсталација на енергетски систем, односно преку своите објекти, уреди или инсталации да не овозможува приклучување на друг корисник без претходна согласност на операторот на енергетскиот систем;

4) да не врши манипулација со мерните уреди;

5) да не ја попречува испораката на енергијата на другите корисници;

6) во случај на кризна состојба да се придржува кон мерките пропишани во согласност со членот 14 од овој закон.

(2) За опремата за производство на електрична и/или топлинска енергија, вградена во новоизграден енергетски објект или вградена во постоечки градежен објект, инвеститорот, треба да има решение за ставање во употреба на опремата по прв пат, издадено во согласност со Законот за техничка инспекција.

(3) Министерот донесува технички прописи за проектирање, изградба, ставање во употреба, функционирање и одржување на енергетски објекти, уреди и инсталации.

Член 199

(1) Ракувачите со енергетски уреди и постројки мора да имаат соодветно стручно образование и практично искуство согласно со ставот (9) на овој член,

како и положено испит за стручна оспособеност (во натамошниот текст: испит), кој содржи писмен дел и устен дел со практична работа.

(2) Писмениот дел од испитот технички го спроведува правно лице регистрирано во Централниот регистар на Република Северна Македонија избрано од Владата во постапка согласно со прописите за јавни набавки.

(3) Усниот дел од испитот со практична работа го спроведува комисија од најмалку пет, а најмногу девет членови од редот на вработените во Министерството и надворешни стручни лица, во зависност од видот и карактеристиките на енергетските уреди и постројки, која ја формира министерот. На членовите на комисијата им следува паричен надоместок за извршената работа кој на годишно ниво не го надминува нивото на три просечни месечни нето-плати исплатени во Република Македонија за претходната година, објавени од Државниот завод за статистика.

(4) За полагање на испитот од ставот (1) на овој член, ракувачите со енергетски уреди и постројки плаќаат надоместок за полагање на испитот што го определува министерот, а којшто не може да биде повисок од 15% од просечната месечна нето плата, исплатена во Република Македонија во претходната календарска година.

(5) Надоместокот за полагање на испитот се уплатува на сметката на сопствени приходи на Министерството.

(6) Ако надоместокот не е уплатен на соодветна сметка на Министерството за економија најдоцна 15 дена пред денот определен за почеток на испитната сесија, на кандидатот нема да му се дозволи полагање на испитот.

(7) Ако кандидатот во рок од една година од денот на уплатата на средствата не го полага испитот, уплатените средства се враќаат согласно со закон.

(8) На кандидатот којшто го положил испитот министерот на предлог на комисијата му издава уверение.

(9) Право на полагање на испит стекнуваат ракувачите на одделни видови на енергетски уреди и постројки, ако ги исполнуваат следниве услови за:

1) ракување со парни турбини:

- над 10 MW, стручно образование од четиригодишно траење од енергетска, електро или машинска струка и дванаесет месеци работа под надзор на ракување со турбински постројки и

- до 10 MW, стручно образование од четиригодишно траење од енергетска, електро или машинска струка и девет месеци работа под надзор на ракување со турбински постројки под надзор;

2) ракување со гасни турбини кои служат за производство на електрична енергија, стручно образование од четиригодишно траење од енергетска, електро или машинска струка и дванаесет месеци работа под надзор на ракување со турбински постројки;

3) ракување со хидротурбини кои служат за производство на електрична енергија, стручно образование од четиригодишно траење од енергетска, електро или машинска струка и дванаесет месеци работа под надзор на ракување со турбински постројки;

4) ракување со котларници со АТК (автоматска термичка команда) инсталирана моќност:

- над 20 MW, стручно образование од четиригодишно траење од енергетска, електро или машинска струка и дванаесет месеци работа под надзор на ракување со котловски постројки;

- до 20 MW, стручно образование од четиригодишно траење од енергетска, електро или машинска струка и дванаесет месеци работа под надзор на ракување со котловски постројки и

- до 5 MW, со стручно оспособување со двегодишно траење од енергетска, електро или машинска струка и дванаесет месеци работа под надзор на ракување со котловски постројки;

5) ракување со котли:

- со механизирано палење, стручно образование од четиригодишно траење од енергетска, електро или машинска струка и дванаесет месеци работа под надзор на ракување со котловски постројки и

- со рачно палење, со стручно оспособување со двегодишно траење од енергетска, електро или машинска струка и шест месеци работа под надзор на ракување со котловски постројки;

6) ракување со парни клипни машини, со стручно оспособување со двегодишно траење од енергетска, електро или машинска струка и дванаесет месеци работа под надзор на ракување со парни клипни машини;

7) ракување со мотори со внатрешно согорување во вкупна моќност:

- над 200 KW, стручно образование од четиригодишно траење од енергетска, електро или машинска струка и дванаесет месеци работа под надзор на ракување со мотори и

- до 200 KW, со стручно оспособување со двегодишно траење од енергетска, електро или машинска струка и дванаесет месеци работа под надзор на ракување со мотори;

8) ракување со компресори и разладни постројки:

- со вкупна моќност над 200 KW, стручно образование од четиригодишно траење од енергетска, електро, машинска или хемиско-технолошка струка и дванаесет месеци под надзор со компресори и разладни постројки и

- со вкупна моќност до 200 KW, со стручно оспособување со двегодишно траење од енергетска, електро, машинска или хемиско-технолошка струка и дванаесет месеци работа под надзор на ракување со компресори и разладни постројки;

9) ракување со црпни станици:

- со вкупна моќност над 200 KW, стручно образование од четиригодишно траење од енергетска, електро или машинска струка и дванаесет месеци работа под надзор на ракување со црпни станици и

- со вкупна моќност до 100 KW, со стручно оспособување со двегодишно траење од енергетска, електро, машинска или хемиско-технолошка струка и дванаесет месеци работа под надзор на ракување со црпни станици;

10) ракување со генератори на гас, со стручно оспособување со двегодишно траење од електро или машинска струка и дванаесет месеци работа под надзор на ракување со генераторите на гас;

11) ракување со котли за централно греење:

- со инсталирана моќност над 1 MW работен притисок 0,5 бара, температура до 110 C на излезната вода, стручно образование од четиригодишно траење од енергетска, електро или машинска струка и дванаесет месеци работа под надзор на ракување со котли и

- со инсталирана моќност од преку 0,2 MW до 1 MW работен притисок од 0,5 бара, температура од 110 C на излезната вода, со стручно оспособување со двегодишно траење од енергетска, електро или машинска струка, дванаесет месеци работа под надзор, од кои шест месеци на ракување со котли или завршено основно училиште и осумнаесет месеци работа под надзор, од кои шест месеци ракување;

12) ракување со климатизација, со стручно оспособување со двегодишно траење од енергетска, електро или машинска струка и шест месеци работа под надзор на ракување со климатизацијата;

13) ракување со уредите за подготвување на напојна, котловска и разладна вода преку 15 м³ на час, со стручно оспособување со двегодишно траење од хемиско технолошка или машинска струка и шест месеци работа под

надзор на ракување со уредите за подготвување на напојната котловската и разладната вода;

14) ракување со уредите за полнење и манипулација со технички гасови, со стручно оспособување со двегодишно траење од електро или машинска струка и шест месеци работа под надзор или завршено основно училиште и дванаесет месеци работа под надзор;

15) ракување со садови под притисок од прва и втора класа, со стручно оспособување со двегодишно траење од енергетска, електро или машинска струка и шест месеци работа под надзор на ракување за работниците со енергетска струка, односно дванаесет месеци за работниците со електро или машинска струка;

16) ракување со трафостаници и разводни електропостројки стручно образование од четиригодишно траење од електро или енергетска струка и дванаесет месеци работа под надзор на ракување со трафостаници разводни електропостројки;

17) ракување со диспечерски центри и електрокоманди, стручно образование од тригодишно траење од електро или енергетска струка и дванаесет месеци работа под надзор на ракување со диспечерски центри и електрокоманди;

18) ракување со енергетскиот блок за производство на електрична енергија, стручно образование од четиригодишно траење од енергетска, електро или машинска струка и дванаесет месеци работа под надзор на ракување со енергетскиот блок;

19) ракување со уредите за сушење:

- над 500 KW, стручно образование од четиригодишно траење од енергетска, електро или машинска струка и шест месеци работа под надзор на ракување со уредите за сушење и

- до 500 KW, стручно оспособување со двегодишно траење од енергетска, електро или машинска струка и шест месеци работа под надзор на ракување со уредите за сушење и

20) ракување со технолошки печки со ефект над 0,5 MW што се палат со течно и гасно гориво, стручно образование од четиригодишно траење од енергетска, електро или машинска струка и дванаесет месеци работа под надзор на ракување со технолошките печки.

(10) За лицето кое ракува со диспечерски центри и електрокоманди во операторот на електропреносниот систем и ги исполнува условите од ставот (9) точка 17) на овој член, обуката, полагањето на испитот и сертификарањето се врши согласно со мрежните правила и придружните документи на ENTSO-E.

(11) Министерството води евиденција за спроведените испити.

(12) Министерот со правилник поблиску ги пропишува:

- програмата за испитот,

- поблиските услови што секој член на Комисијата треба да ги исполнува, како и нејзините задачи,

- начинот на изработување и ревидирање на прашањата од испитот, како и лицата кои ги изработуваат и ревидираат,

- постапката за полагање на испитот,

- начинот на користење на електронскиот систем за полагање на писмениот дел од испитот,

- техничките услови за просторијата во која се полага писмениот дел од испитот,

- условите за прекин и продолжување на полагањето на испитот,

- содржината, начинот и рокот на изработка на записникот и извештајот од полагање на испитот,

- формата и содржината на уверението за положен испит и

- содржината и начинот на водење на евиденцијата за спроведени испити, како и роковите за нејзино чување.

Член 200

(1) Сертификат за изведување, односно заварување на полиетиленски цевки или челични цевки за гасоводни системи издаден од надлежно тело на друга држава може да се признае во Република Македонија на барање на носителот на сертификатот.

(2) Признавањето на сертификатот од ставот (1) на овој член го спроведува Комисија за признавање на сертификати за изведување, односно заварување на полиетиленски или челични цевки за гасоводни системи издаден од надлежно тело на друга држава, основана од министерот имајќи ја предвид соодветната и правичната застапеност на припадниците на сите заедници.

(3) Комисијата е составена од пет члена од кои по еден претставник од Министерството, Министерството надлежно за работите од областа на градежништвото, Државниот инспекторат за техничка инспекција, Комората на овластени инженери и надворешен експерт од областа на гасната техника. Мандатот на членовите на Комисијата изнесува четири години.

(4) Комисијата донесува деловник за својата работа.

(5) Носителот на сертификатот издаден од надлежно тело на друга држава доставува барање за признавање на сертификатот до Министерството и кон барањето треба да достави:

1) оригинал сертификат и заверен превод на сертификатот за изведување-заварување на полиетиленски или челични цевки за гасоводни системи на македонски јазик и

2) заверен превод на писмен документ врз основа на кој надлежното тело може да издава таков вид на сертификати.

(6) Ако Комисијата утврди дека барањето за признавање на сертификатот е целосно, во рок не подолг од 30 дена од денот на приемот на барањето, му предлага на министерот да донесе решение за признавање на сертификатот.

(7) Ако Комисијата утврди дека барањето за признавање на сертификатот е нецелосно, во рок не подолг од 30 дена од денот на приемот на барањето, му предлага на министерот да донесе решение со кое се одбива барањето. Против решението може да се поведе управен спор.

Член 201

(1) Министерот со правилник за контрола на квалитетот на електричната енергија ги пропишува начинот и постапката на мерењата на квалитетот на електричната енергија испорачана преку електропреносниот систем или електродистрибутивните системи.

(2) По барање на корисник на електропреносниот или електродистрибутивниот систем, Државниот инспекторат за техничка инспекција или инспекциско тело акредитирано според Законот за акредитација врши мерење на квалитетот на испорачаната електрична енергија во услови на нормален режим на работа на соодветниот систем.

(3) Потрошувачот на електрична енергија доставува барање за мерење на квалитетот на испорачаната електрична енергија до Државниот инспекторат за техничка инспекција преку неговиот снабдувач или трговец, или склучува договор со акредитирано инспекциско тело.

(4) Владата, на предлог на министерот, го утврдува надоместокот за мерењата на квалитетот на електричната енергија што ги врши Државниот

инспекторат за техничка инспекција, во зависност од видот на мрежата и посебните барања за мерењата на квалитетот.

(5) Надоместокот за мерењата на квалитетот на електричната енергија што ги врши акредитирано инспекциско тело се определува со договорот од ставот (3) на овој член.

(6) Ако резултатите од извршените мерења се во согласност со квалитетот пропишан со мрежните правила за пренос или дистрибуција на електрична енергија, надоместокот за извршените мерења го плаќа корисникот.

(7) Ако резултатите од извршените мерења направени од Државниот инспекторат за техничка инспекција или од акредитираното инспекциско тело не се во согласност со квалитетот пропишан со мрежните правила за пренос или дистрибуција на електрична енергија, операторот на соодветниот систем го плаќа надоместокот за извршените мерења, кој не може да биде повисок од надоместокот утврден во согласност со ставот (4) на овој член.

(8) Операторите на електропреносниот и електродистрибутивниот систем вршат контрола на квалитетот на електричната енергија и проверка дали корисниците на соодветниот систем го користат системот според условите и критериумите пропишани во соодветните мрежни правила.

(9) Директорот на Државниот инспекторат за техничка инспекција најдоцна до 31 декември донесува план за мерење на квалитетот со електрична енергија, со опфат на мерни точки и динамика за спроведување на мерењата за следната календарска година.

(10) Државниот инспекторат за техничка инспекција, најдоцна до 15 март, доставува извештај до Министерството и до Регулаторната комисија за енергетика за реализацијата на планот од ставот (9) на овој член за претходната календарска година.

XIII. НАДЗОР

Член 206

(1) Министерството врши надзор над спроведувањето на овој закон и прописите донесени врз основа на овој закон, освен над прописите и правилата донесени или одобрени од Регулаторната комисија за енергетика.

(2) Министерството врши надзор над работењето на Агенцијата за енергетика во согласност со овој закон.

(3) Министерството врши надзор над законитоста на работата на единиците на локалната самоуправа во согласност со овој закон.

(4) Регулаторната комисија за енергетика врши надзор над работењето на вршителите на регулирани енергетски дејности како и на вршителите на енергетски дејности на коишто им е наметната обврска за обезбедување на универзална односно јавна услуга, во согласност со овој закон.

(5) Регулаторната комисија за енергетика врши надзор над спроведувањето на одредбите од овој закон што се однесуваат на обврските за сопственичко раздвојување на операторите на системите и пристапот на трета страна и приклучувањето на корисниците на соодветните системи.

(6) Регулаторната комисија за енергетика врши надзор над спроведувањето на одредбите од овој закон што се однесуваат на обезбедување на интегритет и транспарентност, односно забраната за тргување засновано на внатрешни информации и забраната за манипулација на пазар и/или обид за манипулација на пазарите на енергетски производи на големо.

(7) Регулаторната комисија за енергетика врши надзор над работењето на носителите на лиценци во однос на исполнување на нивните обврски утврдени во здадените лиценци.

(8) Вршењето на надзорот од овој член се заснова на начелото на законитост, одговорност и самостојност во остварувањето на надлежностите утврдени со овој и друг закон.

Член 208

(1) При вршењето на надзорот од членот 206 став (3) од овој закон, Министерството:

1) ја следи законитоста на работата на советот и градоначалникот на единицата на локалната самоуправа, презема мерки и активности и поднесува иницијативи за остварување на нивната надлежност во согласност со закон;

2) оценува дали органите на единицата на локалната самоуправа обезбедуваат работите од нивна надлежност да се извршуваат во согласност со постапките утврдени со овој закон;

3) им укажува на советот и градоначалникот на единицата на локалната самоуправа за пречекорување на нивната надлежност утврдена со закон и друг пропис и им предлага соодветни мерки за надминување на ваквата состојба;

4) укажува на определени материјални и процедурални недостатоци во работата на советот и градоначалникот на единицата на локалната самоуправа кои би можеле да го оневозможат вршењето на работите од јавен интерес од локално значење;

5) дава препораки за доследно спроведување на надлежностите на советот и градоначалникот на единицата на локалната самоуправа од овој закон, на нивно барање;

6) го следи навременото донесување на актите утврдени со овој закон од страна на советот и градоначалникот на единицата на локалната самоуправа;

7) поднесува иницијативи и предлози до советот и градоначалникот на единицата на локалната самоуправа, доколку констатира неспроведување на законот како резултат на судир на надлежности меѓу органите на општината;

8) ја следи законитоста на решенијата што градоначалникот ги донесува во решавање на управните работи за права, обврски и интереси на физичките и правните лица донесени врз основа на овој и друг закон и презема мерки за кои е овластен со закон и

9) навремено ги известува органите на единицата на локалната самоуправа за констатираните состојби во нивната работа и за преземените мерки при вршењето на надзорот.

(2) За преземените мерки и активности од ставот (1) на овој член, министерството го информира советот и градоначалникот на единицата на локалната самоуправа.

(3) Ако и покрај укажувањата и преземените мерки и активности советот и градоначалникот на единицата на локалната самоуправа не го обезбедат извршувањето на работите од ставот (1) на овој член, по сила на закон им се ограничува или одзема вршењето на соодветната надлежност.

(4) Одземените надлежности на советот и градоначалникот на единицата на локалната самоуправа ги презема и ги врши министерството во име и за сметка на единицата на локалната самоуправа, но не повеќе од една година од денот на нивното преземање.

Член 208-а

(1) Надзорот од членот 206 ставови (4), (5), (6) и (7) од овој закон го вршат вработени во стручната служба, определени со актот за систематизација на работните места на Регулаторната комисија за енергетика (во натамошниот текст: овластени лица).

(2) Надзорот од ставот (1) на овој член се врши како:

1) редовен надзор, којшто се врши согласно со годишен план за вршење на надзор којшто го донесува Регулаторната комисија за енергетика најдоцна до 31 декември во годината за наредната година и

2) вонреден надзор, којшто се врши по поднесена иницијатива од државен орган, единица на локална самоуправа, учесник на соодветен пазар на енергија или друго правно или физичко лице.

(3) За вршење на надзорот од ставот (2) на овој член Регулаторната комисија за енергетика донесува решение во коешто се определува причината за вршење на надзорот, лицето врз коешто се врши надзорот, овластените лица, времетраењето и опфатот на надзорот.

(4) Регулаторната комисија за енергетика најмалку еден ден пред почетокот на вршењето на надзорот го доставува решението од ставот (3) на овој член до лицето врз коешто се врши надзорот, освен ако со решението е утврдено дека со доставувањето би се намалила ефикасноста на надзорот.

(5) Лицето врз коешто се врши надзорот е должно на овластените лица да им овозможи непречено вршење на надзорот, а особено да подготви и да стави на увид точни и целосни податоци, извештаи, исправи, материјали или други документи кои се неопходни за извршување на надзорот, да даде усни информации во форма на изјави или одговори, да овозможи пристап до просториите, постројките, енергетските производи, документите или кое било друго средство во врска со предметот на надзорот.

(6) За преземените дејства при вршењето на надзорот се составува записник којшто го потпишуваат овластените лица и одговорното лице во лицето врз коешто е извршен надзорот и во рок од три дена од преземените дејства се доставува до субјектот на надзорот.

(7) Во рок од 60 дена по завршувањето на надзорот, овластените лица до членовите на Регулаторната комисија за енергетика доставуваат извештај за извршениот надзор.

(8) Покрај спроведувањето на надзорот на начин утврден со одредбите од овој член, Регулаторната комисија за енергетика го врши надзорот над учесниците на пазарите на енергија на големо со енергетски производи од членот 25-а од овој закон преку истражување кое опфаќа испитување и проверување на недозволените дејства од членот 25-а од овој закон.

(9) Регулаторната комисија за енергетика донесува правилник за вршење на надзор, со кој поблиску се уредуваат подготовката и спроведувањето на надзорот.

Член 209

(1) Инспекциски надзор врз спроведувањето на овој закон вршат Државниот инспекторат за техничка инспекција и Државниот пазарен инспекторат.

(2) Инспекцискиот надзор опфаќа надзор над спроведувањето на одредбите од овој и друг закон, прописи, правила, стандарди, технички спецификации и норми за квалитет што се однесуваат на вршење на енергетските дејности од страна на вршителите на енергетските дејности, корисниците на енергетските системи и потрошувачите.

(3) Во вршењето на инспекцискиот надзор инспекциските органи од ставот (1) на овој член можат да овластат стручни лица од други тела и установи, односно други правни лица да вршат одделни работи во врска со инспекцискиот надзор, ако за нивното извршување е потребна посебна стручност или опрема.

(4) Органите на државната управа кои во рамките на своите надлежности вршат инспекциски надзор над работењето на вршителите на енергетските дејности за кои е потребна лиценца, на барање од Регулаторната

комисија за енергетика се должни веднаш да и ги достават сите информации кои се од значење за издавање или одземање на лиценца, вклучувајќи и информации за тековното работење на носителот на лиценца.

Член 212

(1) Ако при вршењето на инспекцискиот надзор инспектор од Државниот инспекторат за техничка инспекција утврди дека не се применуваат или несоодветно се применуваат одредбите од овој и друг закон, други прописи, правила, стандарди, технички спецификации и норми за квалитет донесува решение со кое изрекува опомена во кое определува рок во кој субјектот на инспекциски надзор е должен да ги отстрани неправилностите и недостатоците, утврдени со записник.

(2) По исклучок од ставот (1) на овој член, во случај кога инспекторот оцени дека утврдените неправилности и недостатоци можат да предизвикаат или предизвикуваат непосредна опасност по животот и здравјето на луѓето или финансиска штета или штета по имотот од поголема вредност или загрозување на животната средина или загрозување на јавниот интерес, донесува решение со кое:

1) ја забранува употребата на објектот, постројката, уредот или инсталацијата и

2) ја забранува употребата, односно градбата и изведувањето на објектот, постројката, уредот или инсталацијата.

(3) Ако по истекот на рокот определен при изрекувањето на опомената од ставот (1) на овој член, инспекторот утврди дека неправилностите и недостатоците сè уште не се отстранети, донесува решение со кое изрекува инспекциска мерка од ставот (2) на овој член.

(4) За донесеното решение од ставовите (2) и (3) на овој член кое се однесува на носител на лиценца за вршење на енергетска дејност инспекторот е должен да ја извести Регулаторната комисија за енергетика.

(5) Ако вршителот на енергетска дејност не постапи согласно со решението од ставовите (2) и (3) на овој член, инспекторот од Државниот инспекторат за техничка инспекција поднесува барање за поведување на прекршочна постапка.

(6) Државниот инспекторат за техничка инспекција воспоставува и води евиденција на изречени опомени од ставот (1) на овој член.